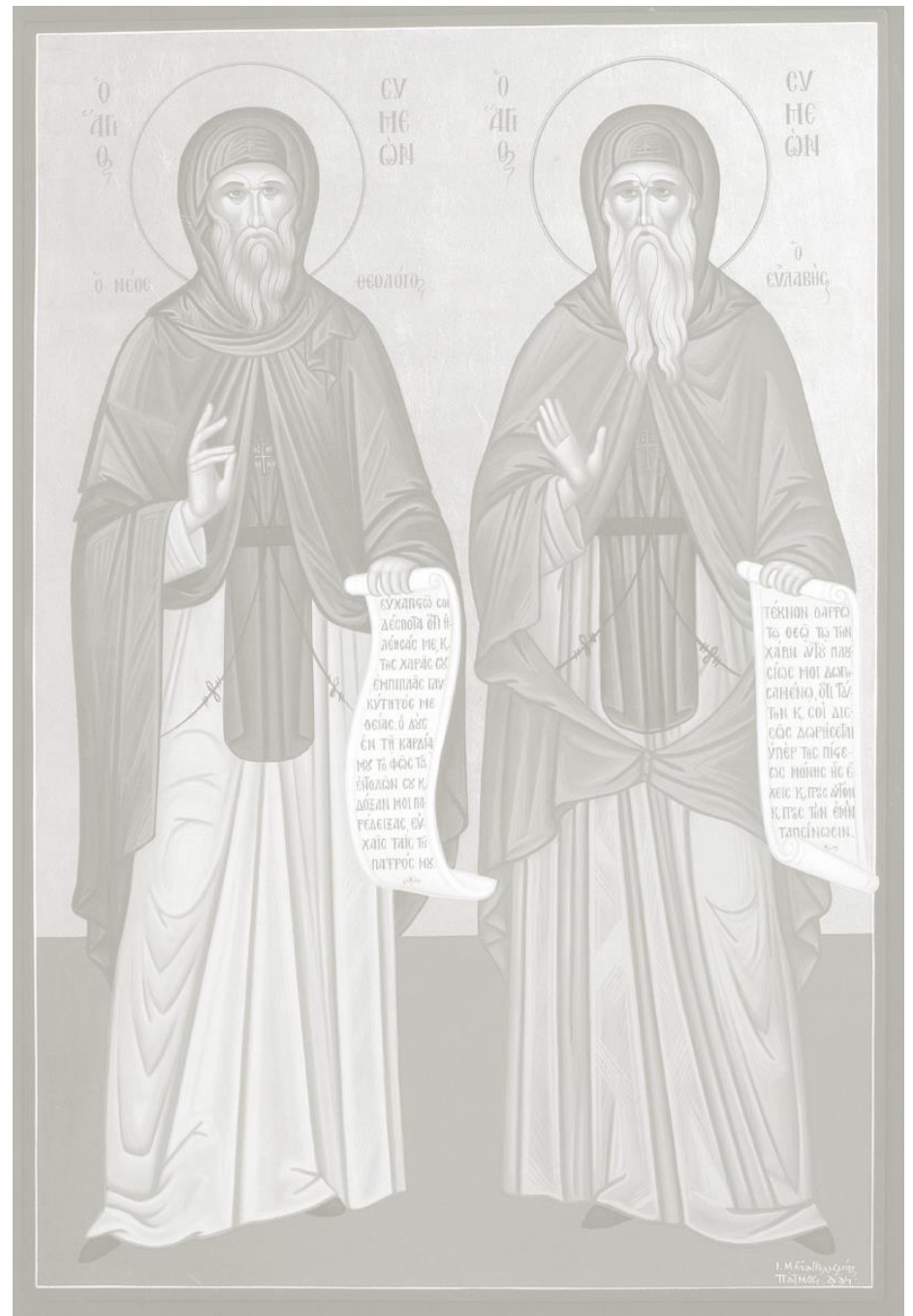

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

осталих активности основног образовања и васпитања
Основне школе „**Ђирило и Методије**“ у Београду

од школске 2022/2023. до 2025/2026. године

На изради *Школског програма за остале активности* основног образовања и васпитања радили:

Мануела Илић, *директор школе*

Биљана Матовић, *помоћник директора школе*

Радмила Кастратовић, *педагог школе*

Јелица Марковић, *психолог школе*

Стручно веће за разредну наставу

Стручни актив за развојно планирање школе

Тим за вредновање и самовредновање рада школе

Тим за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања

Тим за инклузивно образовање

Тим за професионални развој

Тим за обезбеђивање квалитета и развој установе

Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

Основна школа „Ћирило и Методије“

Београд, Учитељска 58

Директор школе: 011/2887 – 174

Секретар школе: 011/3473 – 503

Тел/факс: 011/2887 – 174

www.oscirilo.edu.rs
cirilim@sezampro.rs
osciriloimethodije@gmail.com

Садржај

1. Увод	4
2. Циљеви школског програма.....	4
3. О школи.....	5
2. Програм осталих активности образовно-васпитног рада школе.....	7
2. 1. Програм културних активности школе.....	8
2. 2. Програм школског спорта и спортских активности.....	12
2. 3. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања.....	14
2. 4. Програм слободних активности ученика.....	16
2. 5. Програм професионалне оријентације.....	18
2. 6. Програм здравствене заштите	20
2. 7. Програм социјалне заштите.....	23
2. 8. Програм заштите животне средине.....	25
2. 9. Програм сарадње са локалном самоуправом.....	28
2. 10. Програм сарадње са породицом.....	32
2. 11. Програм излета, екскурзија и наставе у природи.....	36
2. 12. Програм рада школске библиотеке.....	40
2. 13. Програм сарадње са студентима.....	43

1. Увод

Школски програм је лична карта школе, документ у којем су наведени сви садржаји, процеси и активности који се реализују у школи. Сврх тих садржаја, процеса и активности је остваривање образовно-васпитних циљева и задатака тако да се промовишу, подстичу и развијају интелектуални, посебни и друштвени развој сваког ученика. **Школски програм** је скуп садржаја и активности по којима је, поред осталог, школа препознатљива.

Са организационим аспекта, **Школским програмом** се утврђује дугорочни и краткорочни план и програм школе.

Школски програм обједињава садржаје изборне и факултативне наставе, слободних активности и ваннаставних активности које ученици могу одабрати на почетку школске године.

Као резултат дугогодишњег праћења потреба и интереса ученика, родитеља и локалне заједнице издвојиле су се одговарајуће активности и садржаји наше школе.

Остваривање активности и садржаја из **Школског програма** школе темеље се на: стручној компетенцији наставника, квалитетној и разноврсној сарадњи породице и школе, подршци и помоћи локалне заједнице.

Школски програм је разрађен по циклусима. Доступан је на сајту школе свим ученицима, родитељима и свима осталима који су заинтересовани за рад и живот наше школе.

2. Циљеви школског програма

Школски програм омогућава креирање процеса учења и наставе усмерених на развој компетенција конкретних ученика, у конкретној школи. Школски програм омогућава реализацију циљева и исхода образовања, достизање стандарда постигнућа и развијања компетенција ученика према могућностима школе.

Школским програмом су исказани:

- начини којима се обезбеђује поштовање принципа и остваривање општих циљева и исхода образовања и васпитања,
- усмереност на ученика и учење, компетенције, исходе и стандарде постигнућа
- приступ учењу и настави –предметни, тематски или предметно-тематски, пројектни
- облици образовно-васпитног рада (редовна, допунска и додатна настава, пројектна настава, настава у природи)
- начини прилагођавања, методе, активности и садржаји који ће се користити у процесу остваривања исхода и стандарда постигнућа
- ваннаставне активности у школи
- начини вредновања рада ученика и целокупног процеса учења и наставе
- облици и начини сарадње са родитељима и локалном заједницом

3. О школи

Почетак рада школе датира од 1927. године, са именом Ђурило и Методија, које се за скоро један век постојања није мењао. Зграда данашње школе, налази се на општини Звездара, у центру Учитељског насеља у улици Учитељска 58, у Београду. Символика улице и насеља није случајна, јер је школа дугогодишња вежбаоница студената Учитељског факултета, за наставне предмете српски језик и музичка култура.

У згради у Учитељској улици одвија се настава за ученике од I до VIII разреда. Школа нема издвојених и комбинованих одељења и налази се на површини од 5500м². Настава се реализује у 11 учионица разредне наставе од I до IV разреда са организацијом продуженог боравка и 18 кабинета предметне наставе у старијим разредима. Школски амбијент је пријатан, школа је велика и пространа, светла и хигијенски добро одржавана. Школско двориште је ограђено и осветљено са спортским теренима унутар њега.

Учионице и кабинети су опремљени намештајем који испуњава хигијенске и техничке захтеве, са јасним обележјима наставног предмета. У школском простору су истакнути дечији радови, који имају улогу дидактичког материјала и чине простор за боравак ученика пријатнијим. Школа, са пуно зеленила и дечијих радова, представља пријатно и безбедно окружење за ученике. Брижљиво се води рачуна о уређењу целокупног школског простора.

Тимски рад и позитивна атмосфера присутни су на свим нивоима у нашој школи. Добри међуљудски односи, уважавање индивидуалних карактеристика и посебности је нешто што се препознаје као јака страна наше школе коју треба неговати. У нашој школи ученик осећа вредност учења и учење и знање се доживљавају као вредности. Јавно се промовишу резултати ученика и запослених на сајту школе, школском часопису и паноима школе. Званични извештаји, *Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања* о резултатима ученика наше школе на Завршном испиту, показују да се налазимо у самом врху у републици а међу десет најбољих школа у Београду. Школске оцене су у складу са резултатима на Завршном испиту и резултатима наших ученика у средњим школама. Захваљујући добром раду и резултатима рада школа је промовисана кроз публикацију *Приче о успешним школама „Препознај, промовиши и прошири“* коју је Уницеф реализовао у сарадњи са Институтом за психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду, *Заводом за вредновање квалитета образовања и васпитања* и *Тимом за социјално укључивање и смањење сиромаштва*.

Лични, професионални и социјални развој ученика подстиче се кроз континуирани, веома разноврстан и од стране одабраних наставника стручно вођен рад у ваннаставним активностима. У школи се промовише и подржава инклузивна настава.

Школа уважава индивидуалне, групне, и социјалне различитости међу ученицима, настава је индивидуализована и диференцирана тј. прилагођена конкретним ученицима и њиховим потребама са циљем да се максимално подстакне учење.

У циљу подршке ученицима који имају проблема у понашању у школи је развијена процедура за поступање са ученицима код којих је потребан појачан васпитни рад. У школи се уважавају различитости (расне, националне, верске), физичке, психичке, социјалне.

Свесни смо значаја улоге родитеља као најважнијих сарадника у остваривању васпитно-образовне праксе. Трудимо се да на истом задатку будемо партнери за добре идеје.

Школа негује сарадњу са бројним институцијама из локалне средине у остваривању образовно-васпитног процеса и пружању подршке ученицима. Организује сарадњу са установама културе, заједничке активности са ученицима других школа, школама за децу са посебним потребама, хуманитарне акције са родитељима.

Наша школа, у којој се одвија образовно-васпитни рад, сваким даном се мења и припрема за будућност.

Школа располаже одличним фондом различитих наставних средстава која доприносе унапређењу квалитета наставе. Број појединих аудио-визуелних средстава и других наставних средстава у потпуности одговара потребама наше школе.

Кроз пројекат „**Подршка развоју људског капитала и истраживању-Опште образовање и развој људског капитала**“ (Развионица), школа је у претходном периоду опремљена најсавременијим наставним средствима и информационим и комуникационим технологијама. Ученици су сада у прилици да савладају основне вештине информационог друштва, неопходне за даље образовање и радни живот. Створени су услови за коришћење ИКТ-а у учењу и за учење на најбољи могући начин.

Део трпезарије ћемо преуредити у **центар за дружење и интернет центар**, како би ученици квалитетније проводили слободно време. За родитеље и ученике, у холу школе, биће формиран пулт за информације. За студенте који долазе са разних факултета уредићемо простор за консултације.

Школа се развија у правцу функционалне вежбаонице, квалитетне базе за праксу студената са факултета за образовање наставника, центара иновација и образовно-васпитне изврсности (модел школа) и центара за професионални развој наставника из других школа.

У наредном периоду, кроз пројекат „**Унапређивање квалитета образовног система Републике Србије кроз унапређивање ефикасности система спољашњег вредновања рада школа и развој хоризонталног учења између школа**“ и захваљујући томе што је десет наших наставника стекло статус саветника спољних сарадника Министарства просвете, школа се позиционирала као база за помоћ школама чији је рад у претходном периоду лоше процењен од стране спољашњих евалуатора Министарства просвете.

Нови захтеви и карактеристике савременог света, образовање стављају пред озбиљне изазове. Школа мора да испуни свој главни задатак – да припреми младе људе да компетентно, ефикасно, одговорно и конструктивно воде сопствени и укључују се у друштвени и професионални живот. У том правцу ће ићи и развој наше школе.

**„Знање није довољно, морамо га применити“
„Знање се множи дељењем“**

2. Програм осталих активности образовно - васпитног рада школе

2. 1. Програм културних активности школе са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 2. Програм школског спорта и спортских активности са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 3. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања
и програми превенције других облика ризичног понашања са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 4. Програм ваннаставних активности ученика са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 5. Програм професионалне оријентације са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 6. Програм здравствене заштите са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 7. Програм социјалне заштите са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 8. Програм заштите животне средине са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 9. Програм сарадње са локалном самоуправом са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 10. Програм сарадње са породицом са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 11. Програм излета, екскурзија и наставе у природи са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 12. Програм рада школске библиотеке са начинима и поступцима за њихово остваривање
2. 13. Програм сарадње са студентима

ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ

Циљ и задаци	Програм доприноси остваривању образовно-васпитног рада школе кроз културне активности унутар школе, локалне заједнице и градских установа културе. Тиме се развија свест о потреби појединачног и колективног културног развоја ученика и промоцији школе у окружењу.	
циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Садржај програма	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
1. Добро дошли прваци	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Свечана приредба добродошлице ђацима првацима, колажног типа, коју припремају учитељи бивших првака ▪ Уређење паноа, хола школе и учионица 	<ul style="list-style-type: none"> - поседовање комуникационих вештина и способности за културни израз
2. Дечја недеља	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обележавање <i>Дечје недеље</i> – одељењске активности у млађим и старијим разредима ▪ Изложба <i>Конвенција о дечјим правима</i> – илустровани изводи из овог документа ▪ Уређење паноа у учионицама и холу школе литерарним и ликовним радовима ученика ▪ Представљање школе испред платоа општине ▪ <i>Дан заштите животиња</i> (изложба малих кућних љубимаца и акција поклањања љубимца заинтересованим посетиоцима) ▪ Сустрет представника Ђачког парламента са председником општине ▪ креативне радионице за наставнике и ученике у организацији <i>Пријатеља деце Звездаре</i> ▪ хуманитарна акција <i>Друг другу</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - вештина сарадње и прихватања нових идеја - прихватање идеје за процес целоживотног учења - иницијативност и предузетничка компетенција - рад са подацима и коришћење информација из различитих извора и медија
3. Књига- најбољи друг	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обележавање манифестације <i>Сајам књига</i> у Београду организованом посетом ученика, заједно са предметним наставницима и одељењским старешинама ▪ <i>Дан матерњег језика и писмености</i> – уређење паноа у холу школе, изложбе, квиз знања о историјату српског језика и писма ▪ Препорука за избор најчитанијих књига, по узрастима- кратак приказ изабраних књига и презентовање на паноу или сајту школе (школска библиотека) 	<ul style="list-style-type: none"> - познавање различитих облика и начина рада са ученицима - развијање креативности и

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Сарадња са школском библиотеком и библиотекама у окружењу- промоција књига, књижевни матинеи и изложбе, сусрети са писцима ▪ Школски сајам књига- могућност размене књига на штандовима у холу школе ▪ <i>Није тешко бити фин-</i> лепе речи и поруке упућујемо једни другима (одељењске заједнице) 	<p>подстицање на индивидуални израз -дигиталне компетенције</p>
<p>4. Чувамо здравље, волимо игру и равноправност</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Дан здраве хране-</i> изложба цртежа, скулптура од воћа и поврћа у учионицама и холу школе, дегустација здраве хране, квизови, игракази ▪ Колажне приредбе у трпезарији за предшколце у организацији учитеља четвртог разреда ▪ <i>Ђурилијада-</i> манифестација у којој смо отворили врата наше школе најмлађима, предшколцима, који се кроз разне игре спретности и брзине такмиче једни против других ▪ <i>Светски дан детета-</i> активности у сарадњи са Пријатељима деце Србије: превенција и заштита деце од насиља, равноправност полова и национална равноправност- покажи шта знаш (радионице) 	
<p>5. Смотра музичког стваралаштва (Демус), учешће на ликовним и литерарним конкурсима</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организовање школских, општинских, градских и републичких такмичења за: <ul style="list-style-type: none"> НАЈРАСПЕВАНИЈЕ ОДЕЉЕЊЕ ЗЛАТНА СИРЕНА (соло певачи) МАЛИ ВОКАЛНИ САСТАВИ (дует, терцет, квартет) ГРУПЕ ПЕВАЧА МАЛИ ИНСТРУМЕНТАЛНИ САСТАВИ ОРКЕСТРИ ▪ Учесће на ликовним и литерарним конкурсима у току школске године 	
<p>6. Јануарски дани</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Новогодишњи базар</i> - организовање продајне изложбе дечјих рукотворина у холу школе, за обе смене (хуманитарна изложба) ▪ <i>Прослава Св. Саве, школске славе</i>, обележена свечаном академијом и сечењем славског колача 	

<p>7. Позоришне игре</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Дечји позоришни фестивал</i> под покровитељством Градске општине Звездара ▪ ПОЗОРИШНЕ ИГРЕ ДЕЦЕ ЗВЕЗДАРЕ, такмичење у драмском стваралаштву: <ul style="list-style-type: none"> а) мале драмске форме (предшколци, основци, средњошколци) б) представе (основци и средњошколци) 	
<p>8. У сусрет пролећу</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Дан планете Земље</i> - разговори на дату тему, певање песама, едукативни филмови и презентације, представе, скечеве ▪ <i>Пролећујада</i> - у сарадњи са локалним вртићима, ревија пролећних костима, шешира, маски, плес и игра ▪ Такмичење рецитатора (одељењска и школско такмичење) ▪ <i>Светски дан књиге и поезије</i> – оригинално дечје стваралаштво и рецитовање поезије српских и светских песника 	
<p>9. Април у Београду</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обележавање <i>Васкрса</i> - осликавање и цртање ускршњих јаја, изложбе, уређење школских паноа, учешће на ликовном конкурс, концерт у сарадњи са Учитељским факултетом ▪ <i>Дани Београда</i> – изложбе, музика, организоване посете културним знаменитостима нашег града 	
<p>10. Св. Ђурило и Методије- то је наше име</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Мајски песнички сусрети</i> у сарадњи са Библиотеком „<i>Вук Караџић</i>” – организовање школских такмичења ▪ Сусрети деце-песника и песника за децу у школама и општинска завршница ▪ Свечана академија прославе Дана школе ▪ Приредбе за млађе и старије разреде ▪ Проглашење и додела диплома најуспешнијим ученицима и наставницима у холу школе 	
<p>19. Завршне свечаности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Приредбе за крај школске године свих разреда ▪ Приредбе поводом завршетка четвртог разреда ▪ Матурско вече и свечани испраћај ученика осмог разреда 	

<p>Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика</p>	<p>Степен успешности развијања компетенција процењујемо кроз:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ квизове▪ продајне изложбе▪ паное▪ приредбе▪ представе▪ вршњачко учење, групне и појединачне презентације, такмичења▪ анкете
---	---

ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКИХ АКТИВНОСТИ

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Садржаји које нуди школски спорт	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
1. Традиционалне и друге дечје игре – <i>Игра је за човек највећи дар слободе</i>	Враћање у прошлост и учење данашњих ученика старим традиционалним дечјим играма, насупротив данашњим компјутерским игрицама. У оквиру овог садржаја ученици ће се упознавати са традиционалним играма из наше земље, па ће у оквиру спортских активности научити игре: <i>Стари чика, Жмурке, Шуге, Иде маца око тебе, Ринге-ринге-раја, Покварени телефон, Кликери, Чигра, Фризби, Школице, Царе, царе, господаре, Ласте проласте, Коларићу, Панићу...</i>	- вештина комуникације - решавање проблема - вештина сарадње - брига за здравље - иницијативност и предузетничка компетенција
2. Дечја спортска недеља	У оквиру <i>Дечје недеље</i> , организоваће се дечја недеља спорта где ће се ученици у мешовитим групама такмичити у најпопуларнијим дечјим играма фудбалу и између две ватре.	- дигитална компетенција
3. Игре без граница – <i>Играјмо се кроз штафетне игре</i>	Кроз примерене игре, које су на прелазу из елементарних дечјих ка спортским, где ученици изражавају борбеност и часно залагање за остваривање успеха, ученици ће кроз велики број штафетних игара да се такмиче и развијају смисао за колектив и улогу сваког појединца у њему.	- развијање друштвене свести (маштовите и духовите дечје игре)
4. Плесне игре – <i>Плесом до дружења</i>	Ученици са својим родитељима, инструкторима плеса, другарима и учитељима представљају научене плесне игре: енглески валцер, бечки валцер, танго, самба, румба, ча-ча-ча... Развијање плеса и плесних игара је део општег васпитања који утиче на тело, на дух и на ум. Код деце се развија и постиже бољи тонус мишића, држање тела, равнотежа, координација покрета.	
5. Школска олимпијада	Кроз природне облике кретања (пузање, ходање, трчање...) развијати спортске активности, за које се не може рећи да припадају спорту, али су веома важни за развој основне моторике. Организовање школске олимпијаде где ће ученици једне смене чинити прву екипу, а ученици друге смене, другу. У школској олимпијади ученици ће се такмичити у: пузању, провлачењу, скакању и прескакању, бацању и хватању, дизању и ношењу као и вучењу и гурању.	

6. Рекреативни пролећни крос – <i>Дечја трка детињства</i>	Организовање рекреативног пролећног кроса на СЦ „Олимп“ или на градским излетиштима; Ада и Кошутњак, а у сарадњи са локалном заједницом и родитељима. Ученици ће, у складу са својим могућностима, уз присуство родитеља, другара из одељења и наставника савладавати препреке на одређеној дужини стазе за трчање. Организовање такмичења у оквиру мерења, кроз игре Чунасто трчање и Прогресивно чунасто трчање .	
7. Час пливања	У организацији учитеља, локалне заједнице и родитеља организовати у току године дан где ће ученицима бити представљен значај пливања на овом узрасту.	
8. Свечана додела диплома, поводом Дана школе	Поводом Дана школе, учесницима програма, додела диплома, медаља и спортских реквизита за допринос и постигнућа у спортским активностима. У сарадњи са познатим спортистима.	
9. Антропомоторички тестови	У циљу унапређивања програма школског спорта и спортских активности у школи, два пута у години организовано процене физичких способности ученика. На основу мерних резултата добијамо увид у индивидуалне способности ученика, што нам је један од битних фактора за планирање и реализацију програма у наредном периоду.	
Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Таџи репортери – Извештавање о спортским догађајима у школи (развијање вештине комуникације) ▪ Анкете за ученике и родитеље о реализацији садржаја и начину побољшања реализације у наредном периоду (решавање проблема, развијање вештине комуникације) ▪ Прављење плаката за реализацију спортских дешавања у школи (дигитална компетенција, иницијативност и предузетничка компетенција) ▪ Израда панона о здравом начину живота (дигитална компетенција, компетенција бриге о здрављу) ▪ Додела диплома, спортских реквизита, учесницима обухваћеним школским спортом и спортским активностима 	

**ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАВЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА И
ПРОГРАМИ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ РИЗИЧНИХ ПОНАШАЊА**

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Садржаји програма	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
1. Наша правила понашања	На часовима одељењских заједница, ученици кроз разговор и дискусију усвајају одељењска правила понашања у учионици, школи и ван ње, и ускаду су са правилима понашања које доноси школа.	-способност препознавања и разликовања облика насилног понашања
2. Толеранција и поштовање различитости	Реализација ових садржаја остварује се кроз различите активности као што су: радионице, израда паноа, плаката, форум театар, филмске, пројекције, Power Pointпрезентације. Садржаји и активности се прожимају кроз наставне предмете (грађанско васпитање, верска настава, природа и друштво) и активности Ђачког парламента и Вршњачког тима.	- вештина комуникације - уважавање различитости - дигитална компетенција
3. Дечја права	У млађим разредима ученици се упознају са Конвенцијом о дечјим правима на часовима света око нас, грађанског васпитања и одељењске заједнице, а у старијим разредима кроз активности Ђачког парламента и Вршњачког тима. Сваке године, прве недеље октобра, у школи се обележава Дечја недеља кроз спртске и културне активности, у сарадњи са Пријатељима деце Звездаре.	- вештина сарадње - одлагање реакције на прву лопту
4. Вештина ненасилног решавања проблема	Садржаји ће се реализовати на часовима одељењске заједнице, грађанског васпитања, верске наставе и др. Ученици развијају и усавршавају вештине комуникације кроз форум театар, радионице, трибине. Организују се тематски родитељски састанци у циљу едукације, а наставници похађају акредитоване семинаре на тему насиља. Остварује се сарадња са Центром за социјални рад и другим институцијама.	- решавање проблема - иницијативност - критички однос према облицима понашања у јавном животу
5. Електронско насиље	На састанцима стручних органа у школи, наставници се едукују на тему препознавања и спречавања електронског насиља. Чланови Вршњачког тима похађају семинар о дигиталном насиљу, заштита од интернета и организују вршњачку едукацију.	- способност пренош ења стечених знања и вештина

	На часовима дигиталног света ученици се од првог разреда упознају са постојањем дигиталног насиља, шта је све дигитално насиље, како се заштитити, како реаговати, коме се обратити за помоћ.	- брига за физичко и ментално здравље
6. Насиље у јавном животу	На часовима одељењске заједнице, српског језика и других предмета, ученици се упознају са насиљем у јавном животу (телевизија, култура, политика, јавне службе, слобода кретања и говора). Организују се радионице и форум театар.	
7. Акције превенције	У школи се организују прославе, хуманитарне акције и манифестације (Дан здраве хране, Новогодишњи базар, Дечја олимпијада, Пролећни карневал, хуманитарна акција Друг другу, Дан шарених чарапа...)	
Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Анкете ▪ Акционо истраживање ▪ Социограм ▪ Степен мотивације ученика за учешће у акцијама превенције ▪ Број позитивно решених проблема насиља у школи ▪ Извештаји на крају класификационих периода одељењских старешина о изреченим васпитним мерама 	

ПРОГРАМ СЛОБОДНИХ АКТИВНОСТИ

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања									
Кратак опис програма	<p>Слободно време се дефинише као време које преостаје када се заврше радне, школске, породичне обавезе и када њиме може да се располаже према својим нахођењима. Како слободно време код ученика не би било погрешно употребљено, у школи уводимо један специфичан програм слободних (факултативних) активности ученика. Слободне активности у нашој школи груписаћемо у четири подручја: културно-уметничка, предметно-истраживачка, техничко-научна и спортско-рекреативна.</p> <p>Циљ слободних активности ученика је:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ подстицање индивидуалних склоности и интересовања код ученика ▪ подстицање садржајног и целисходног коришћења слободног времена ▪ развијање и неговање другарства и пријатељства <p>Жељено стање слободних активности код ученика: да ученици задовоље своја разноврсна интересовања, слободно се опредељујући са својим другарима, другим ученицима, самостално и уз помоћ својих наставника, за слободне активности ученика које нуди школа.</p>									
Облици и садржаји	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th data-bbox="525 797 1642 870" style="background-color: #ffffcc;">Намена програма, начин и поступци остваривања програма</th> <th data-bbox="1642 797 1921 870" style="background-color: #ffffcc;">Компетенције</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="176 870 525 1313"> <p>1. Културно уметничко подручје слободних активности</p> <p style="text-align: center;">садржај</p> <ul style="list-style-type: none"> - креативно писање (уређивање школског листа <i>Ђурилац</i>) - рецитаторска секција/говорништво - драмска секција - музичка секција - фолклорна секција </td> <td data-bbox="525 870 1642 1313"> <p>Ученици ће стварати литерарне и ликовне радове, процењивати их и уређивати школски лист који излази на крају сваке школске године. Ствараће рубрике у току године у којима ће писати дешавања из школе и ван ње.</p> <p><i>Рецитаторска</i> секција ће изражајно вежбати правилно изговарање стихова, припремати се за такмичења у рецитовању, казивању текстова и говорништву.</p> <p><i>Драмска</i> секција ће припремати дечје комаде/представе које ће приказивати својим вршњацима, родитељима, будућим ученицима наше школе, на такмичењима драмских секција.</p> <p><i>Музичка</i> секција ствараће аранжмане на научене песме, такмичити се за најраспеваније одељењске заједнице.</p> <p><i>Фолклорна</i> секција ће приказивати научене игре из Србије на свим културним дешавањима школе у току школске године.</p> </td> <td data-bbox="1642 870 1921 1313"> <ul style="list-style-type: none"> - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција - вештина сарадње - брига за здравље - еколошка компетенција - естетска компетенција </td> </tr> <tr> <td data-bbox="176 1313 525 1424"> <p>2. Предметно – истраживачко подручје</p> <p style="text-align: center;">садржај</p> </td> <td colspan="2" data-bbox="525 1313 1921 1424"> <p>Кроз <i>еколошку</i> секцију, ученици ће редовно правити Power Point презентације, паное и цртеже на тему <i>Еколошке патроле школе</i>. Организоваће разне акције уређења школског дворишта.</p> </td> </tr> </tbody> </table>		Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције	<p>1. Културно уметничко подручје слободних активности</p> <p style="text-align: center;">садржај</p> <ul style="list-style-type: none"> - креативно писање (уређивање школског листа <i>Ђурилац</i>) - рецитаторска секција/говорништво - драмска секција - музичка секција - фолклорна секција 	<p>Ученици ће стварати литерарне и ликовне радове, процењивати их и уређивати школски лист који излази на крају сваке школске године. Ствараће рубрике у току године у којима ће писати дешавања из школе и ван ње.</p> <p><i>Рецитаторска</i> секција ће изражајно вежбати правилно изговарање стихова, припремати се за такмичења у рецитовању, казивању текстова и говорништву.</p> <p><i>Драмска</i> секција ће припремати дечје комаде/представе које ће приказивати својим вршњацима, родитељима, будућим ученицима наше школе, на такмичењима драмских секција.</p> <p><i>Музичка</i> секција ствараће аранжмане на научене песме, такмичити се за најраспеваније одељењске заједнице.</p> <p><i>Фолклорна</i> секција ће приказивати научене игре из Србије на свим културним дешавањима школе у току школске године.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција - вештина сарадње - брига за здравље - еколошка компетенција - естетска компетенција 	<p>2. Предметно – истраживачко подручје</p> <p style="text-align: center;">садржај</p>	<p>Кроз <i>еколошку</i> секцију, ученици ће редовно правити Power Point презентације, паное и цртеже на тему <i>Еколошке патроле школе</i>. Организоваће разне акције уређења школског дворишта.</p>	
Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције									
<p>1. Културно уметничко подручје слободних активности</p> <p style="text-align: center;">садржај</p> <ul style="list-style-type: none"> - креативно писање (уређивање школског листа <i>Ђурилац</i>) - рецитаторска секција/говорништво - драмска секција - музичка секција - фолклорна секција 	<p>Ученици ће стварати литерарне и ликовне радове, процењивати их и уређивати школски лист који излази на крају сваке школске године. Ствараће рубрике у току године у којима ће писати дешавања из школе и ван ње.</p> <p><i>Рецитаторска</i> секција ће изражајно вежбати правилно изговарање стихова, припремати се за такмичења у рецитовању, казивању текстова и говорништву.</p> <p><i>Драмска</i> секција ће припремати дечје комаде/представе које ће приказивати својим вршњацима, родитељима, будућим ученицима наше школе, на такмичењима драмских секција.</p> <p><i>Музичка</i> секција ствараће аранжмане на научене песме, такмичити се за најраспеваније одељењске заједнице.</p> <p><i>Фолклорна</i> секција ће приказивати научене игре из Србије на свим културним дешавањима школе у току школске године.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вештина комуникације - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција - вештина сарадње - брига за здравље - еколошка компетенција - естетска компетенција 								
<p>2. Предметно – истраживачко подручје</p> <p style="text-align: center;">садржај</p>	<p>Кроз <i>еколошку</i> секцију, ученици ће редовно правити Power Point презентације, паное и цртеже на тему <i>Еколошке патроле школе</i>. Организоваће разне акције уређења школског дворишта.</p>									

<p>- мали еколози - математичари - ликовна секција - језичка секција</p>	<p><i>Математичари</i> ће припремањем на часовима секције да се упућују за разна школска, општинска и градска такмичења, за такмичење Мислиша и Кенгур. Математичари ће такође, на часовима допунских часова помагати вршњацима у учењу.</p>	
<p>3. Техничко – научно подручје</p>	<p>Кроз секцију <i>саобраћајаца</i>, ученици ће се учити поштовању саобраћајних правила, израђивати саобраћајне знаке, правити обавештења о знацима упозорења, правити Power Point и Prezi презентације наученог и интервјуисати саобраћајне полицајце.</p>	
<p>садржај</p>		
<p>- мали саобраћајци - фотографи - информатичка секција</p>	<p><i>Фотографи</i> ће снимати сва дешавања и актуелности у школи ван ње, помагати уређењу школског часописа и уз помоћ родитеља учити како се користе фото апарати. Учиће да уређују школски часопис.</p>	
<p>Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Уређење школског часописа <i>Ђурилац</i> (вештина сарадње, дигитална компетенција, рад са подацима и информацијама) ▪ Анкета о успешности сарадње у оквиру уређења школског листа ▪ Макете саобраћајница ▪ Изложбе фотографија у сарадњи са музејима 	

ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Садржаји програма	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
<p>1. Самоспознаја Склоности и интересовања Вештине и способности Свест о себи Ја у тиму Мој начин учења Ја у будућности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Разговори у одељењу ▪ Радионице на различите теме ▪ Игре по улогама ▪ Рад у групама ▪ Рад у паровима ▪ Индивидуални рад ▪ Интервјуи ▪ Израда панона, прављење изложби радова ▪ Припремање излагања на одређену тему ▪ Попуњавање упитника ▪ Литерарни и ликовни радови ▪ Учешће на конкурсима на тему одређеног занимања ▪ Имитације и драматизације ▪ Претреживање савремених занимања на Интернету ▪ Посећивање сајтова одређених предузећа ▪ Израда плана акције за посете и гостовања ▪ Гостовање представника одређених занимања ▪ Квизови 	<ul style="list-style-type: none"> - рад са подацима и информацијама - дигитална компетенција (информатичка писменост) - компетенција за целоживотно учење - решавање проблема - међуљудска и грађанска компетенција - вештина комуникације и сарадње - иницијативност и предузетничка компетенција - културно изражавање
<p>2. Информације о занимањима и каријери Детаљно информисање о занимањима Кључне компетенције за одређена занимања Захтеви занимања Перспектива изабраних занимања</p>		
<p>3. Пuteви образовања Кораци према одређеном занимању Критеријуми за избор средње школе Странпутице у избору занимања Алтернативна занимања, занимања по другом избору</p>		
<p>4. Реални сусрети са светом занимања Представљање одређених занимања</p>		

<p>Упознавање са средњим школама за које постоји интересовање Информисање о мрежи средњих школа и занимања</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Игре асоцијација ▪ Приказивање видео садржаја на одређену тему ▪ Састанци са родитељима ▪ Трибине и предавања у сарадњи са представницима НСЗ ▪ Тестирање интересовања и различитих способности ▪ Разговори са родитељима ▪ Рад на тумачењу <i>Информатора</i> и <i>Конкурса</i> за упис у средњу школу ▪ Помоћ при састављању листе жеља 	
<p>5. Одлука о избору занимања Анализа могућности о упису у средњу школу Саветодавни рад са ученицима и родитељима, до доношења коначне одлуке</p>		
<p>Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Повећана заинтересованост ученика за спровођење програма ▪ Повећана активност ученика током реализације програма ▪ Резултати анкете који показују позитивне ефекте реализације овог програма ▪ Упис ученика у средњу школу по првој жељи ▪ Праћење напредовања ученика у средњој школи 	

ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Садржај програма	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
1. Дом здравља	Усвајање основних знања о систематском прегледу. Посета дому здравља и упознавање са школским лекаром и са његовом улогом. Радионица на тему <i>Упознај своје тело</i> – упознавање и уочавање везе између мишића, костију и унутрашњих органа уз помоћ очигледних примера (скелет са органима).	-одговоран однос према здрављу -одговоран однос према околини
2. Ментално здравље	Сарадања са педагогом и психологом школе – Радионица на тему <i>Моје ново друштво</i> . Ученици праве заједнички постер одељења (дрво са плодовима у којима су фотографије и имена ученика), а све то у циљу лакшег прилагођавања и сналажења у школи и жеље да се помогне вршњацима.	-рад с подацима и информацијама -решавање проблема
3. Хигијена	У сарадњи са школским стоматологом (посета стоматолошкој ординацији у сарадњи са родитељима) практично показати правило прање зуба и правилно одржавање оралне хигијене. Организовати такмичење на тему <i>Најлепши осмех моје школе</i> у коме ученици имају задатак да фотографишу осмехе. На крају године награђује се најлепши осмех. Организовање радионица на тему <i>Чистоћа је пола здравља</i> . Прављење постера који би указивали на важност прања тела и руку као и последице неадекватног одржавања личне хигијене.	-сарадња -дигитална компетенција -компетенција за учење
4. Моја учионица	Стицање знања из области одржавања колективне хигијене кроз филм са примерима доброг и лошег одржавања исте. Организовање акције <i>Најлепша и најуреднија учионица</i> .	-одговорно учешће у демократском друштву
5. Здрава храна/*правилна исхрана	Дан здраве хране – доношење здравих намирница у школу, правилна подела хране на одговарајуће групе, прављење паноа (пирамида здраве исхране). Сарадња са родитељима чије је занимање пекар, кувар, нутрициониста, лекар, стоматолог... који би презентовали садржај здравог оброка и дали предлоге рецепата како би саставили <i>Наш кувар</i> .	-естетичка компетенција -комуникација

	<p>*Отварање киоска са свежим воћем у школи.</p> <p>Редовна настава Биологије: 7. разред (Таблица правилне исхране – вежба) и 8. разред (Савремени начин живота и здравље људи – самостални ученички радови израда паноа о брзој, органској и генетички модификованој храни).</p> <p>Редовна настава математике: 8. разред (Прикупљање и статистичка обрада података о начину исхране, редовном бављењу спортом, коришћењу технологија, са освртом на утицај тих навика на здравље)</p> <p>Редовна настава енглеског: Разговор о томе шта је здрава исхрана и њеним предностима.</p> <p>Редовна настава хемије: Састав и штетност угљених хидрата, адитива...</p>	<p>-предузимљивост и оријентација ка предузетништву</p>
<p>6. У здравом телу, здрав дух</p>	<p>Организовати час са професором физичког васпитања који ће демонстрирати правилно извођење вежби, објаснити како да ученици изводе вежбе код куће и предочити им важност бављења спортом за здрав живот.</p> <p>Направити програм вежби за кориговање криве кичме и равних стопала.</p> <p>Организовати спортске дане.</p> <p>Имплементација пројекта „Покренимо нашу децу“.</p>	
<p>7. Светски дан борбе против пушења (31. мај)</p>	<p>Радионица <i>Ко пуши, здравље руши</i>. Прављење етикета са упозорењем о штетности пушења по здравље.</p> <p>Акција у насељу – предавање и плакати против пушења</p> <p>*Ученици анкетају родитеље о томе да ли су пушачи и о њиховим разлозима (израда анкете, спровођење и анализа резултата).</p> <p>Редовна настава у 7. и 8. разреду у оквиру наставних тема <i>Грађа човечјег тела и Животна средина, здравље и култура живљења</i></p>	
<p>8. Светски дан здравља (7. април)</p>	<p>Мерење нивоа глукозе у крви и притиска за све запослене. Графичка анализа добијених резултата мерења. Едукација о дијабетесу.</p>	

<p>9. Светски дан борбе против алкохолизма (1. април)</p>	<p>Редовна настава хемије у 8 разреду у оквиру наставне теме <i>Алкохоли</i>. Радионица Реци НЕ алкохолу. Прављење етикета са упозорењем о штетности алкохола по здравље. Акција у насељу – предавање и плакати против алкохолизма. Организовање трибина у сарадњи са локалним домом здравља. <i>Самостални ученички радови и презентација најбољих радова.</i></p>	
<p>10. Болести зависности</p>	<p>Организовање трибина у сарадњи са МУП-ом, локалним домом здравља и Црвеним крстом. Редовна настава у оквиру наставне теме <i>Савремени начин живота и здравље људи</i>.</p>	
<p>11. Репродуктивно здравље</p>	<p>Радионице у сарадњи са локалним домом здравља. Редовна настава Биологије за 7. разред у оквиру наставне теме <i>Репродуктивно здравље</i> – <i>Самостални ученички радови и презентација најбољих радова пред свим ученицима 7. и 8. разреда.</i></p>	
<p>12. Вештине адолесценције</p>	<p>Радионице на часу Одељењског старешине које оснажују ученике да кажу не супстанцама које изазивају зависност. Радионице такође оснажују ученике да преброде падове у животу и проблеме у комуникаци.</p>	
<p>Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Анкете ▪ Акциона истраживања ▪ Социограм ▪ Степен мотивације ученика за учешће у акцијама превенције ▪ Ученички радови и презентације ▪ „Наш кувар“ ▪ Преуређене учионице 	
<p>Корелација, веза унутар предмета и са другим предметима</p>	<p>Програм здравствене заштите може да се спроводи на свим наставним предметима, кроз тематско планирање (теме Здрава храна, Бицикл...) или појединачне часове.</p>	

ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Кратак опис програма	Програм социјалне заштите односи се на сарадњу са Центром за социјални рад на нивоу града и општине Звездара у проналажењу могућности материјалне, безбедносне и решавања породичне проблематике. Циљ је да се ученицима омогући да што лакше преброде постојеће проблеме и да се омогући да се равноправно укључе у образовано-васпитни процес. Ученицима који су у тешкој материјалној ситуацији школа ће, као и претходних година помоћи око исхране (ужина, ручак), неопходног ђачког прибора и уџбеника, омогућити бесплатне одласке у позоришта, биоскоп, излет, наставу у природи.	
Садржаји програма	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
<p>1. Превентивни програм и интервенције</p> <p>1. 1. Развој безбедног окружења у коме ће бити остварено право сваког детета да буде заштићено од свих облика насиља</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организовање предавања, радионица, семинара ▪ Недеља посвећена активностима против насиља ▪ Дан толеранције ▪ Дан пријатељства ▪ Дан кућних љубимца ▪ Кутак школе посвећен теми <i>Ненасиље</i> ▪ Радионица на часовима грађанског васпитања ▪ Рубрика у школском часопису <i>Ђурилац</i> ▪ Пано успешних ▪ Спортска такмичења на турнирима ▪ Квизови ▪ Обележавање <i>Дана школе, Св.Саве, Дана планете, Дана науке, Мај</i> месец математике, спортски дан, Дан шарених чарапа ▪ Изложбе ▪ Вршњачка сарадња ▪ Активан рад са студентима психологије ▪ Активан рад тима за заштиту деце од насиља ▪ Активан рад тима за инклузију ▪ Саветовалиште за родитеље 	<ul style="list-style-type: none"> - вештина комуникације - решавање проблема - вештина сарадње - брига за здравље - иницијативност и предузетничка компетенција - дигитална компетенција - развијање емпатије - развијање друштвене свести (маштовите и духовите дечје игре)
1. 2. Активно учешће у националном систему превенције и заштите деце	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Сарадња са Центром за социјални рад, Градском општином Звездара, Домом здравља, Центром за усвојење и хранитељство, Институтом за 	

<p>од свих облика злостављања и занемаривања и подршка деци из осетљивих група</p>	<p>ментално здравље, Институтом за говорну патологију, полицијом, Факултетом за медије и комуникације</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Редовни контакти размене информација, консултације и састанци у циљу обезбеђивања најбоље подршке ученицима из угрожених група ▪ Организовање предавања, радионица и семинара у школи и ван школе за ученике, родитеље и наставнике ▪ Рад на разним пројектима у сарадњи са владиним и невладиним организацијама 	
<p>1. 3. Развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организовање хуманитарних акција за помоћ деци ▪ Изложбе ученика ▪ Спортска такмичења ▪ Представе ▪ Музичка такмичења 	
<p>2. Евиденција</p>	<p>Вођење евиденције и савесно чување уз поштовање физичког и психичког интегритета, безбедности и уважавање моралних, културних и религијских убеђења</p>	
<p>Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ <i>Анкете</i> за ученике и родитеље о реализацији садржаја и начину побољшања реализације у наредном периоду (решавање проблема, развијање вештине комуникације) ▪ Прављење плаката за реализацију разних дешавања у школи (дигитална компетенција, иницијативност и предузетничка компетенција) 	

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

циклус	други циклус основног образовања и васпитања	
НАЗИВ ПРЕДМЕТА		
Наставне области- садржај програма	Начин и поступци остваривања програма за наставни предмет у другом циклусу	Компетенције
1. Рециклажа старог папира	Сакупљање искоришћеног папира у школи, ручно рециклирање и коришћење рециклираног папира за наставне и друге потребе.	<ul style="list-style-type: none"> - учење како се учи - међуљудска и грађанска компетенција - предузетништво - културно изражавање - математичка писменост и основна знања из природних наука и технологије - дигитална компетенција - вештина сарадње - еколошка компетенција - естетска компетенција - друштвено-социјална одговорност - брига о природи и употреби тзв. зелених технологија - оријентација ка предузетништву
2. Разврставање отпада	Постављање контејнера или кутија за папир, пластику, стакло и лименке у холу школе или школском дворишту и сарадња са комуналним службама.	
3. Компостирање	Сакупљање органског отпада у школском дворишту, одабирање места за компостирање, компостирање и коришћење компоста за ђубрење биљака у саксијама и школском дворишту.	
4. Рециклирање пластике	Израда предмета од пластике – самостални ученички радови и изложбе	
5. Обележавање датума	Одабрати једну или две теме у току једне школске године.	
<p>Дан здраве хране Дан заштите животиња Дан шарених чарапа/Светски дан особа са Дауновим индромом- 21.март Светски дан вода – 22. март Светски дан заштите озонског омотача Светски дан био диверзитета – 22. мај Светски дан енергетске ефикасности – 5. март Светски дан планете Земље – 22. април Светски дан заштите животне средине – 5. јун</p>	<p>☐ Израда и лепљење етикета изнад лавабоа о штедњи воде.</p> <p>☐ Заштита животне средине – у оквиру наставне теме <i>Животна средина, здравље и култура живљења</i> у 8. разреду и Чуvara природе ставити акценат на штетан утицај хемијских средстава на животну средину и здравље (млађи ученици евидентирају хемикалије у кући и извештавају о томе, старији ученици кроз Power Point презентације самостално истражују о деловању различитих хемикалија и алтернативама).</p> <p>☐ Изложба радова ученика на задате теме, постављање едукативно- информативних постера у кабинету за биологију и у холу школе, презентације, приредбе, квизови. У сарадњи са предшколским установама и локалном заједницом организују се радионице, приредбе и смотре. Гледање едукативних филмова.</p>	

	Промоција и дегустација здраве хране у холу школе; продајне изложбе, изложба и удомљавање кућних љубимаца		- партнерски однос са стручним организацијама, Заводом за заштиту природе Србије, Републичким и Градским заводом за воде, Србијашумама, и сл. партнерство са приватним сектором
Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Анкете ▪ Акциона истраживања ▪ Социограм ▪ Степен мотивације ученика за учешће у акцијама превенције ▪ Ученички радови и презентације ▪ „Наш кувар“ ▪ Преуређене учионице 		
Корелација, веза унутар предмета и са другим предметима			
Тематско планирање	тема	веза са предметима	начин реализације
	Светски дан енергетске ефикасности	физика, хемија, биологија, техничко образовање и технологије, информатика, географија, математика, српски језик, енглески језик, ликовна култура	На сваком часу који ученици осмог разреда имају тог дана са аспекта предмета, уз помоћ наставника, предзнања и информатичких сазнања са интернета, одабрати подтему која ближе објашњава потребу за енергетским уштедама, коришћењем зелених технологија, израдом практичних радова на бази лед технологије, култури живљења и становања у зградама израђеним од старих природних, али и hi-tes материјала и сл.
	Обновљиви и стални биолошки ресурси	физика, биологија, географија, српски језик,	На светски дан планете Земље, сваки предмет организује са свог аспекта трибину о значају, улози и

		<p>техничко образовање и технологије, информатика, енглески језик, ликовна култура.</p>	<p>потреби за повећањем удела обновљивих и сталних природних ресурса (нпр. конверзија хидроенергије у електричну, израда минихидроцентрала – макета, литерарни радови о енергији ветра или плиме и осеке, израда (набавка) и поставка соларног панела и конверзија енергије за загревање воде у помоћној просторији и сл.</p>
<p>Пројектна настава</p>	<p>Енергетска ефикасност – самостални ученички пројекти на тему <i>Процена примене неких облика енергетске ефикасности</i> – вежба у оквиру редовне наставе (8. разред) или на нивоу школе (мерење потрошње електричне и топлотне енергије, предлагање мера за уштеду и праћење ефеката штедње)</p> <p>Моја фабрика здраве органске хране</p>	<p>физика, биологија, техничко образовање и технологије, информатика, географија, српски језик.</p> <p>биологија, хемија, информатика, техничко образовање и технологије, српски језик</p>	<p>Ученици са различитих аспеката уз помоћ Интернета откривају у тимском истраживачком подухвату како се данас људи у модерном окружењу, организују у погледу енергетских уштеда у свакодневном животу и како би се нека од идеја могла имплементирати у одржив пројекат у школи.</p> <p>Израда пројекта са акцентом на предузетништву и прављењу мини огледног добра; избор профитабилне културе за гајење на подесној парцели, заштита културе и пласман готових производа уз помоћ приватног сектора, апликација за кредит и по одобрењу кредита, реализација. Остваривање профита, уштеда и улагање у проширење производње.</p>
	<p>Еколошки акцидент на територији општине Звездара</p>	<p>биологија, географија, хемија</p>	<p>Ученици седмог и осмог разреда узимају активно учешће у детекцији негативног антропогеног утицаја на природу и у сарадњи са одговарајућим организацијама (општина, надлежне службе, Биолошки и Шумарски факултет...) учествују у изради пројекта заштите, деловања и спречавања будућих деструктивних појава, који би био медијски представљен и пропраћен у просторијама школе.</p>

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Садржаји програма	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
1. Културно-уметнички, научни и забавни садржаји	<p>Креативне радионице (ликовно, литерарно и музичко стваралаштво, драмско стваралаштво) у току школске године и за време распуста. Књижевни сусрети, промоције књига, литерарни конкурси, посете сајму књига. Укључивање ученика у библиотеке града. Ликовне изложбе и конкурси. Музичке смотре и такмичења. Посете фестивалима науке. Обележавање <i>Дечје недеље</i> и значајних датума. Организовање екскурзија, излета, матурских вечери и посета (музеји, галерије, представе, историјски споменици...). Укључивање ученика у школе страних језика. Организовање такмичења и међународно признатих испита из енглеског језика за ученике и одрасле. Упознавање културе других народа – <i>Сусрети са представницима амбасада, изложбе, филмови...</i> Припреме ученика за полагање завршног испита. Организовање хуманитарних акција. Уступање школског простора институцијама, родитељима и другим заинтересованим грађанима за организовање радионица, секција и сл.</p> <p>Организације са којима се остварује сарадња:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Дечји културни центар Београда ▪ Пријатељи деце Звездаре ▪ Пријатељи деце Београда ▪ Туристичке агенције ▪ Музеји, библиотеке, културни центри, народни универзитети ▪ Школе страних језика ▪ Одељење за друштвене делатности Општине Звездара ▪ Амбасаде разних земаља ▪ Родитељи и заинтересовани грађани 	<p>- оријентисаност на сарадњу и повезивање</p> <p>- способност за комуникацију и тимски рад</p> <p>- способност креативног и критичког мишљења и изражавања ставова</p> <p>- испољавање истраживачког духа и радозналости</p> <p>- способност квалитетног планирања слободног времена</p>
2. Спорт и рекреација	<p>Укључивање ученика у спортске активности и рекреацију у спортским центрима и градским теренима у току школске године и за време распуста. Уступање школског простора спортским клубовима и грађанима за спорт и рекреацију. Учествовање ученика на <i>Београдском маратону</i> и другим манифестацијама.</p> <p>Организације са којима се остварује сарадња:</p>	<p>- способност коришћења</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Секретаријат за спорт и омладину Београда ▪ Спортски центри ▪ Спортски клубови ▪ Заинтересовани грађани 	<p>различитих извора знања</p> <p>- способност правилног избора садржаја учења и активности</p> <p>- способност одлучивања</p> <p>- способност учења кроз забаву и игру</p> <p>-</p> <p>оспособљеност за самостално учење</p> <p>- испољавање толеранције, емпатије и хуманости</p>
3. Здравље, безбедност и волонтирање	<p>Предавања, трибине и саветовалишта из области очувања здравља и болести зависности. Обука ученика за вршњачку едукацију из области очувања здравља. Обука ученика за безбедно понашање у саобраћају (предавања, филмови, радионице...). Обука ученика и запослених за заштиту од пожара. Борба против насиља у школи и окружењу – укључивање у радионице, спровођење анкета итд. Укључивање ученика у обуку за пружање прве помоћи и такмичење. Учествовање у хуманитарним акцијама. Пружање помоћи старим и немоћним грађанима. Организовање помоћи за угрожене становнике. Рад на решавању проблема ученика на које наилазе у породици и окружењу. Сакупљање сировина и уређење околине. Обезбеђење и организовање рада службе обезбеђења у школи. Осигурање ученика и запослених од повреда.</p> <p>Организације са којима се остварује сарадња:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Општински и градски Црвени крст ▪ Центар за социјални рад општине Звездара ▪ Одељење за друштвене делатности општине Звездара ▪ Волонтерски сервис Звездаре ▪ Школски лекари ▪ Полиција ▪ Управа саобраћајне полиције ▪ Агенција за безбедност саобраћаја ▪ Добровољно ватрогасно друштво Звездаре ▪ Осигуравајућа друштва 	<p>- понашање у духу солидарности и спремност за волонтерски рад</p> <p>- уважавање различитости</p>
4. Професионална оријентација	<p>Организовање посета средњим школама. Посете сајмовима образовања. Организовање предавања, трибина, радионица и презентација разних занимања. Учествовање на ликовним изложбама.</p> <p>Организације са којима се остварује сарадња:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Звездара ▪ Завод за запошљавање ▪ Средње школе у Београду 	<p>- понашање у духу солидарности и спремност за волонтерски рад</p> <p>- уважавање различитости</p>
5. Програм рада Ђачког парламента	<p>Укључивање представника Ђачког парламента у радионице, трибине и предавања из области превенције и решавања проблема младих, комуникације, међуљудских</p>	<p>различитости</p>

	<p>односа итд. Организовање вршњачке едукације из области дигиталног и других облика насиља, очувања здравља и др. Укључивање ученика у волонтерски рад и хуманитарне акције. Састанци са представницима парламената других школа у циљу успостављања сарадње и размене искустава Састанци са председником општине у циљу међусобног информисања и планирања акција.</p> <p>Организације са којима се остварује сарадња:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Општина Звездара ▪ Основне и средње школе Звездаре ▪ Волонтерски сервис Звездаре 	<p>- промоција културе других народа, као и расне, националне и културне равноправност и</p> <p>- поседовање спортског духа</p>
<p>6. Промоција и унапређење рада школе</p>	<p>Посете вртићима и упознавање родитеља са радом школе. Укључивање предшколске деце у забавне активности школе. Стручно усавршавање наставника на семинарима, предавањима и сл. Учешће на промоцијама уџбеника и приручника за наставу.</p> <p>Организације са којима се остварује сарадња:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Дечји вртићи Звездаре ▪ Центар за интерактивну педагогију ▪ Институт за педагошка истраживања ▪ Издавачке куће ▪ Друге организације 	<p>- способност за културно и безбедно понашање на јавним местима</p> <p>- поседовање саобраћајне културе</p> <p>- способност одговорног понашања у односу на очување здравља, превенцију насиља и социјалне односе</p> <p>- способност планирања будућности и</p>

		избора занимања - вештина употребе савремене технологије и способност квалитетне селекције информација
<p>Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Мотивација ученика за укључивање у ваннаставне активности и живот локалне заједнице ▪ Број ученика укључених у креативне радионице, хуманитарне акције, спортске манифестације и др. ▪ Успешност вршњачке едикације ▪ Резултати акционих истраживања везаних за сарадњу школе и локалне заједнице ▪ Број успешно решених проблема ученика које имају у породици и окружењу ▪ Процена успешности превенције насиља и болести зависности ▪ Резултати ученика на такмичењима, смотрема, конкурсима и сл. ▪ Статус и репутација школе 	

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања					
Кратак опис програма	<p>Полазећи од циља и задатака образовања и васпитања у породици и школи, истичемо значај сарадње породице и школе. Сарадња ова два фактора је неопходна на свим подручјима, живота и рада младих и одраслих. И родитељи и наставници су одговорни за свестран, хармоничан, физичко-здравствени и интелектуални развој, као и за морално, естетско и радно васпитање. Имајући у виду савремене услове живота, неки родитељи имају тешкоћа у остваривању васпитног утицаја на децу па им је потребна помоћ школе. Због тога нам је примарни циљ идентификовање врсте и степена тешкоћа, а потом и планирање активности. Да би били што успешнији у подстицању и праћењу напредовања, учења и развоја ученика, потребно је да родитеље приближимо школи, да их мотивишемо за сарадњу у решавању школских и заједничких питања и проблема и да им „пружимо“ практична упутства за васпитно деловање код куће. Активним ангажовањем родитеља у животу школе, пружа им се могућност да упознају организацију и рад школе и наставнике, и тако стекну увид у активности, у резултате рада своје и друге деце. Да би сарадња била што успешнија, треба да се одвија континуирано, плански, систематски, са јасно утврђеним циљевима, задацима, облицима, методама, садржајима и динамиком њихове реализације.</p> <p>Циљ сарадње са породицом је непосредна, отворена, сарадња са разумевањем, поверењем, интересовањем и спремношћу наставника школе да пружа адекватну помоћ родитељу и ученику. Заједнички циљ породице и школе је што потпунији и целовитији развој ученика – социјализацијски, мисаони, сазнајни, радни, формирање вештина и навика.</p> <p>Жељено стање сарадње са породицом:</p> <ul style="list-style-type: none"> - информисаност о очекивањима и могућностима сарадње породице и школе - укључивање родитеља у све облике сарадње које ће школа реализовати у наредном периоду 					
Облици и садржаји	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th data-bbox="525 1084 1642 1159" style="background-color: #ffff00;">Намена програма, начин и поступци остваривања програма</th> <th data-bbox="1642 1084 1913 1159" style="background-color: #ffff00;">Носиоци послова</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="525 1159 1642 1453"> <p>Садржај ће се реализовати кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> - индивидуалне и групне разговоре са родитељима на званичним пријемима и посебним разговорима - писане информације родитељима, писана обавештавања, позиве, фото документације, тематске планове, упитнике о разним активностима, обавештењима на огласној табли, путем сајта школе </td> <td data-bbox="1642 1159 1913 1453"> <p>учитељи, педагог, психолог, директор школе</p> </td> </tr> </tbody> </table>		Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Носиоци послова	<p>Садржај ће се реализовати кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> - индивидуалне и групне разговоре са родитељима на званичним пријемима и посебним разговорима - писане информације родитељима, писана обавештавања, позиве, фото документације, тематске планове, упитнике о разним активностима, обавештењима на огласној табли, путем сајта школе 	<p>учитељи, педагог, психолог, директор школе</p>
Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Носиоци послова					
<p>Садржај ће се реализовати кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> - индивидуалне и групне разговоре са родитељима на званичним пријемима и посебним разговорима - писане информације родитељима, писана обавештавања, позиве, фото документације, тематске планове, упитнике о разним активностима, обавештењима на огласној табли, путем сајта школе 	<p>учитељи, педагог, психолог, директор школе</p>					
1. Информативни облик						
садржај						
- индивидуални и групни разговори са родитељима						

<ul style="list-style-type: none"> - родитељски састанци - огласне табле - упитници за родитеље - писани извештаји о напредовању ученика у првом разреду 		<p>учитељи, педагог, психолог, директор школе</p>
<p>2. Саветодавни облик</p> <p style="background-color: yellow;">садржај</p> <ul style="list-style-type: none"> - индивидуални разговори 	<p><u>Садржај ће се реализовати кроз:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - запажања и препоруке наставника, размене утисака - саветовање породице, писане препоруке, упутсва за рад код куће (помоћ породице у развијању читања код деце, водич за учење, помоћ даровитој деци, деци са посебним потребама...) 	
<p>3. Едукативни облик</p> <p style="background-color: yellow;">садржај</p> <ul style="list-style-type: none"> - родитељски састанци на нивоу одељења и разреда - радионице за родитеље на нивоу одељења или разреда или циљне групе - учешће родитеља у образовно-васпитном раду 	<p><u>Садржај ће се реализовати кроз:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - тематска предавања у складу са интересовањима родитеља (<i>Породични буквар, Породица и школа, Учити како се учи, Превенција насиља у породици и школи...</i>) - теме које су прилагођене интересовању родитеља и актуелним тренуцима (<i>Припрема ученика за наставу у природи, Коришћење слободног времена у породици, Проверите како васпитавате у породици, Ученици и њихови домаћи задаци...</i>) - радионице где су едукатори други родитељи, о проблемима који су релевантни за родитељску популацију, а за које су поједини родитељи стручни - едукација родитеља из осетљивих и маргинализованих група (социјална ускраћеност, сметње у развоју, инвалидитет и др.) 	
<p>4. Учешће</p> <p>у реализацији образовно-васпитног рада</p> <p style="background-color: yellow;">садржај</p> <ul style="list-style-type: none"> - израда и реализација ИОП-а са родитељима ученика са сметњама у развоју, напредовању 	<p><u>Садржај ће се реализовати кроз:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - учешће у реализацији појединих часова у виду представљања својих занимања - учешће на радионицама у оквиру реализације појединих часова (ликовна и музичка култура, физичко и здравствено вапитање) - учешће у организацији прослава, разних манифестација (<i>Јесењи и пролећни крос, Карневали, Спортски дани, Базари, Изложбе</i>), организацији излета (помоћ при реализацији) и посета неким важним институцијама (организација уколико раде у поменутиим институцијама) 	

<p>- учешће родитеља у стручним тимовима које формира директор по потреби - учешће као евалуатори образовно-васпитног рада и квалитета рада установе - учешће родитеља у креирању развојног плана</p>	<p>- анкете о самовредновању школе - укључивање родитеља у пројекте школе</p>	
<p>Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Да ли у школи постоји правилник/програм сарадње родитеља и школе и на који начин су упознати са програм сарадње ▪ Колико родитеља је учествовало у реализацији образовно-васпитног рада (колико у млађим, а колико у старијим разредима) ▪ Колико родитеља је одржало едукативне садржаје у којима су стручни ▪ Колико родитеља је присуствовало трибинама/семинарима, предавањима ▪ Који пројекти постоје у школи и колико је родитеља и на који начин укључено у исте ▪ Која је улога родитеља у тимовима које је оформио директор школе 	
<p>Путеви и начини комуникације између родитеља и школе</p>	<p>На путу који остварује добру и конструктивну сарадњу са родитељима треба још увек пуно радити, уз максимално укључивање обе стране, и школе и породице. У складу са тим, школа ће у оквиру свог Плана професионалног усавршавања запослених организовати разне семинаре.</p>	
<p>Семинари (каталогски број, компетенције и приоритети)</p>	<p>Садржај</p>	
<p>1. (к. бр. 22) Азбука сарадње школе и породице. (Развијање и унапређивање сарадње, демократских односа и побољшање квалитета информисања међу свим актерима живота и рада у школи) КЗ, П: 4, 7</p> <p>2.(к. бр. 24) Адолесцент и специфични стилови контакта у породици – обука за рад са ученицима и родитељима. (Оспособљавање за разумевање адолесценције; Оснаживање и подршка за рад на развојним проблемима ученика; Стицање знања и вештина за рад са родитељима) КЗ, П: 6, 7</p> <p>3. (к. бр. 28) Васпитни рад и индивидуални васпитни план.</p>		

(Повећање компетенција за појачан васпитни рад; Примена васпитних, превентивних и интервентних поступака и креативних начина позитивног дисциплиновања) КЗ, П: 1, 6

4. (к. бр. 35) *Добра сарадња са родитељима = добро деци + добро нама + добро њима*

(Подизање нивоа компетенција васпитача, наставника и стручних сарадника за рад са родитељима; Развијање сензибилитета код васпитача, наставника и стручних сарадника за препознавање потреба родитеља; Упознавање са основним проблемима родитеља деце различитих узраста; Оспособљавање васпитача, наставника и стручних сарадника да примењују технике комуникације којима остварују успешан

однос са децом и одраслима; Унапређивање и обогаћивање различитих облика сарадње са родитељима у вртићима и школама) КЗ, П: 4, 7

5. (к. бр. 50) *Како пружити подршку деци, чији су родитељи у процесу развода брака или су разведени*

(Стицање знања, способности и вештина за рад са децом кроз практична упутства и примере и оснаживање за рад са родитељима, ради најбољег интереса деце) КЗ, П: 1, 4

6. (к. бр. 97) *Саветодавни рад са децом, адолесцентима и родитељима*

(Развијање комуникацијских вештина путем разумевања и уважавања различитих позиција свих релевантних учесника у животу школе) КЗ, П: 1, 2

ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

циклус	први други циклус основног образовања и васпитања		
Кратак опис програма	НАСТАВА У ПРИРОДИ 7 до 10 дана у години (од првог до четвртог разреда)	ИЗЛЕТИ 1 дан у години (од првог до шестог разреда)	ЕСКУРЗИЈЕ 2 до 3 дана у години (седми и осми разред)
	<p>Циљ реализације наставе у природи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја - усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовање слободног времена - проширивање постојећих и стицање нових знања о непосредном природном и друштвеном окружењу - развијање еколошке свести - социјализација ученика и стицање искуства у колективном животу 	<p>Циљ реализације излета и ескурзија: остваривање циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање са појавама и односима у природној и друштвеној средини, с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.</p>	
	Могућности за реализацију:		
	Наставним планом и програм за први циклус основног образовања и васпитања предвиђено је да се настава у природи остварују кроз облике образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети.	Наставним планом и програмом предвиђено је да се излети и ескурзије остварују кроз остале облике образовно-васпитног рада.	
Садржаји/дестинације које предвиђа програм наставе у природи	Намена програма, начини и поступци остваривања програма		Компетенције
Палићко језеро	Како су излети, ескурзије и настава у природи организовани боравци у природи са унапред одређеним циљем, приликом планирања извођења истих, водићемо се добром припремом ученика, родитеља и наставника који реализују овај вид наставе. Припрема ученика подразумеваће упознавање места у којем ће се реализовати овај облик извођења наставе, поштовање правила на путу и у месту. Припрема родитеља подразумеваће реализацију општих родитељских састанака и упознавање са детаљима око целокупне реализације излета и наставе у природи, као и организацију тематских родитељских састанака у првом разреду на тему <i>Припрема ученика за наставу у</i>		<ul style="list-style-type: none"> - компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације - дигитална компетенција - решавање проблема - вештина сарадње
Фрушка гора			
Брзеће			
Златибор			
Тара			
Копаноник			
Бање у Србији			
Катићи			
Златар			

Гучево	<i>природи</i> . Припрема наставника подразумеваће припрему наставног материјала који ће бити прилагођен реализацији наставних садржаја на путу	- одговоран однос према здрављу - рад са подацима и информацијама - компетенција за учење - естетичка компетенција - одговоран однос према околини - одговорно учешће у демократском друштву - предузимљивост
Лепенски вир		
Припрема програма	Најважнији део организације наставе у природи је онај део који се односи на саму реализацију са ученицима. У оквиру тог дела, истичемо да ће ученици добијати припремљене радне материјале који ће обухватати вођење дневника о свим активностима. Ученици ће кроз истраживачке задатке, посматрање и бележење, сакупљање, израдом мини пројеката, експериментима, коришћењем ИКТ технологије, допуњавати своја знања стечена у учионици, као и развијање својих компетенција за крај основног образовања.	
Садржаји/дестинације које предвиђа програм излета (први циклус)	Намена програма, начини и поступци остваривања програма	Компетенције
Развијање способности оријентације у простору и времену	<ul style="list-style-type: none"> ▪ упознавање пута од куће до школе и учење саобраћајних правила у циљу безбедности; ▪ адекватно коришћење мапа насеља, географских карти и плана града/насеља (Сремски Карловци – припрема плана града и оријентиринг) ▪ Пронађимо ковчег са благом (Ада, Кошутњак, Топчидер) 	- компетенција за целоживотно учење - вештина комуникације
Уочавање облика рељефа и површинских вода у околини	<ul style="list-style-type: none"> ▪ полудневни излет до Авале, дводневни излет у Шупљу стену (израда одређених задатака у циљу уочавања разлике у облику рељефа – брдо, планина) ▪ полудневни излет Мали Дунав ▪ једнодневни излет у Мали Иђош – равница, брежуљак, равничарске реке ▪ посета језерима Србије (Палићко језеро, Сребрно језеро, Ђердапско језеро) 	- дигитална компетенција - решавање проблема - вештина сарадње - одговоран однос према здрављу
Посматрање карактеристичних биљака и животиња	<ul style="list-style-type: none"> ▪ посета Ботаничкој башти „Јевремовац“ ▪ посета ЗОО врту у Београду и на Палићу ▪ посета акваријуму и ЗОО врту на Малом Дунаву ▪ посета јавном акваријуму и тропикаријуму Београд 	- рад са подацима и информацијама - компетенција за учење
Упознавање са прошлoшћу	<ul style="list-style-type: none"> ▪ посета и обилазак Тршића, родног места Вука Караџића ▪ посета Такову, Орашцу, Јарићевића марузи, Опленцу ▪ посета родним кућама познатих дечјих писаца: Бранковића (Десанка Максимовић), Сремска Каменица (Јован Јовановић Змај) ▪ Смедеревска тврђава ▪ Обилазак Белог двора и Конака кнеза Милоша 	- естетичка компетенција - одговоран однос према околини

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ старо језгро Београда (Калемегдан, Саборна црква, Патријаршија, Конак кнегиње Љубице...) ▪ Цер и Дрина ▪ дворца Марије Терезије 	-одговорно учешће у демократском друштву - предузимљивост
Обилазак разних типова пољопривредних површина и сточарских фарми	<ul style="list-style-type: none"> ▪ једнодневни излет у Мали Иђош (уознавање њиве, радова на њивама, сеоског домаћинства, фарме) ▪ етно село Зорнића кућа ▪ салаш Катаи ▪ Воћњаци и плантаже у Гроцкој ▪ фарма нојева на Палићу ▪ природни резерват у Засавици ▪ Јаково и Бојчинска шума ▪ Царска бара ▪ Перућац (најкраћа река Година/Врело дуга 365 метара) 	
Уознавање различитих делатности људи	<ul style="list-style-type: none"> ▪ посета разних фирми (Дом здравља, библиотеке, музеји, полицијска станица, ватрогасна станица, посластичарнице, пекаре, пошта, пијаца...) ▪ сеоско домаћинство: <i>равничарско</i> и <i>планинско</i> ▪ стари занати: јорганџија, воденичар, ткаља, млинар (Музеј хлеба у Пећинцима) 	
Уознавање саобраћаја околине	<ul style="list-style-type: none"> ▪ возња градским превозом, старим возом „Романтика“ ▪ посета аеродрому „Никола Тесла“ и ЈАТ техници 	
Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организовање еколошких патрола – Сачувајмо планету (еколошка компетенција) ▪ Power Point и Прези презентације – Шта смо научили ван учионице, Наше радионице... (дигитална компетенција) ▪ Организовање спортских такмичења (предузетничка компетенција) ▪ Уређујемо своје собе – Бирамо најлепшу собу (вештина сарадње, решавање проблема, брига за здравље) ▪ Анкете о успешности реализације излета и наставе у природи ▪ Припрема материјала за излете (дигитална компетенција, вештина сарадње, компетенција за целоживотно учење) 	
Садржаји/дестинације које предвиђа програм излета (други циклус)	Намена програма, начини и поступци остваривања програма	Компетенције
Уознавање са прошлшћу	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Посета и обилазак Новог Сада (Петроварадинска тврђава, Трг слободе, Галерија Матице Српске) ▪ Посета и обилазак Сремских Карловаца (Карловачка гимназија, Карловачка богословија, Саборна црква, Патријаршијски двор, Капела мира) ▪ Посета и обилазак манастира Фрушке горе (Хопово, Крушедол) 	-компетенције за целоживотно учење

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Посета и обилазак Смедеревске тврђаве ▪ Обилазак археолошких локалитета "Лепенски вир", Виминацијум, Винча ▪ Обилазак Галерије Милене Павловић Барили 	-вештина комуникације
Упознавање са природним богатствима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обилазак Рајкове пећине ▪ Обилазак Фрушке горе ▪ Обилазак Ђердапског језера 	-дигитална компетенција
Упознавање са привредним дотигнућима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Посета Хидроелектране Ђердап 	-решавање проблема
Садржаји/дестинације које предвиђа програм ескурзија	Намена програма, начини и поступци остваривања програма	-брига за здравље
Упознавање са прошлошћу	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Посета и обилазак Пожаревца (Галерија Милене Павловић Барили) ▪ Посета и обилазак тврђаве Голубац ▪ Посета и обилазак Ниша (Чегар, Ђеле-кула, археолошки локалитет Медијана, Логор на Црвеном крсту) ▪ Посета и обилазак манастира: Раваница, Лазарица ▪ Посета и обилазак Суботице ▪ Посета и обилазак Дворца Дунђерски ▪ Посета и обилазак Идвора (родна кућа Михаила Пупина) 	-еколошка компетенција
Упознавање са природним богатствима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Посета и обилазак Сребрног језера ▪ Посета и обилазак Нишке бање ▪ Посета и обилазак Златибора, Мокре горе ("Шарганска осмица") ▪ Посета и обилазак Палићког језера ▪ Обилазак природног резервата Карађорђево 	
Посматрање карактеристика животиња	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Посета Ергеле Љубичево ▪ Посета Зоолошког врта на Палићу 	
Упознавање различитих делатности људи	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обилазак радионице градитеља виолина у Ковачици ▪ Обилазак ковачко-коларске радионице у Бачкој Тополи 	
Показатељи за процењивање степена	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Припрема материјала за излете (дигитална компетенција, вештина сарадње, компетенције за целоживотно учење) 	

успешности развијања компетенција код ученика	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Анкете о успешности реализације излета/ескурзије ▪ Презентације у Power Pointu шта смо научили ван учионице (дигитална компетенција) ▪ Квиз знања-Научили смо обилазећи Србију (решавање проблема) ▪ Организовање еколошких трибина-Заштита околине (еколошка компетенција) ▪ Уређујемо своје собе-Избор за најлепшу собу (вештина сарадње, решавање проблема, брига за здравље.
---	--

ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Садржаји програма	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Компетенције
1. Физичка и стручна обрада књига	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Обрада књига завођењем у инвентарне књиге и прављење ауторског каталога ▪ Отварање картона ▪ Евидентирање изнајмљених књига у постојећим картонима ▪ Прављење спискова задужења и подсећање ученика да врате књиге у библиотеку ▪ Претраживање нових издања преко Интернета ▪ Контакти са издавачима, тражење најповољнијих услова за набавку књига у складу са узрастом и интересовањима ученика и наставника ▪ Разговор са учитељима и предметним наставницима и прикупљање радова ▪ Редовно обавештавање учитеља и наставника у вези са конкурсима у организацији градских библиотека и осталих културних и образовних институција ▪ Организовање група ученика за учешће или присуствовање у активностима других библиотека 	<p>Компетенције које ШКОЛСКИ БИБЛИОТЕКАР поседује, а које кроз свој рад стално унапређује, јесу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познавање наставног плана и програма, његових циљева и стандарда - поседовање комуникационих вештина - познавање вештина коришћења информација у различитим изворима и медијима - познавање различитих облика рада са ученицима - познавање начина вредновања рада
2. Учлањивање, издавање и повраћај књига		
3. Вођење евиденције о задужењима ученика и наставника		
4. Праћење нових актуелних издања и њихова набавка		
5. Набавка књига за награде ученицима и наставницима		
6. Прикупљање радова за школски часопис и за учешће ученика на конкурсима и такмичењима		
7. Сарадња са другим библиотекама		
8. Упознавање ученика првог разреда са радом библиотеке		

9. Организација сусрета са писцима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Присуствовање састанцима актива школских библиотекара Звездаре 	<ul style="list-style-type: none"> - прихватање идеје целоживотног учења
10. Оспособљавање ученика за коришћење енциклопедија и научне литературе	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Упознавање ученика првог разреда са фондом и активностима школске библиотеке ▪ Посета библиотеци, питања, разговор са првацима ▪ Сусрети са писцима, разговор, учешће у заједничким активностима 	<ul style="list-style-type: none"> - културно изражавање - решавање проблема
11. Укључивање у разне облике културног живота у школи	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Одабир адекватних издања за пројекте и радове које ученици треба да ураде 	<ul style="list-style-type: none"> - вештина сарадње - брига за здравље
12. Консултација са ученицима о коришћењу информација са Интернета	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Израда паноа, слика, одабир текстова и илустрација за одређене културне активности у школи 	<p>Компетенције које кроз активности у библиотеци развијају</p> <p>УЧЕНИЦИ, јесу:</p>
13. Сарадња са установама културе у граду	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Дан здраве хране, Дан школе, Дан планете земље ▪ Одабир песама за такмичење рецитатора ▪ Разговор о поузданости информација са веб сајтова ▪ Саветовање о коришћењу сајтова за учење француског језика ▪ Учешће у активностима установа културе: позоришне представе (одласци и гостовања), изложбе, концерти 	<ul style="list-style-type: none"> - комуникација на матерњем језику - комуникација на страном језику - учење како се учи
14. Рад у стручним органима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Присуствовање седницама стручних органа у школи : давање предлога у вези са унапређењем целокупног наставног процеса у школи 	<ul style="list-style-type: none"> - дигитална компетенција
15. Сарадња са предметним наставницима	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Организовање тематске наставе, презентација, радионица и групног и истраживачког рада у библиотеци 	<ul style="list-style-type: none"> - међуљудска и грађанска компетенција
16. Обележававање важних датума у општинским библиотекама	<p>Израда радова, илустрације песама, учешће у награђним конкурсима, ликовне радионице, маскембал, такмичење у певању, језичке радионице, посете, сусрет са познатим личностима...</p> <p>(Месец писмености, Дечија недеља 3 – 9. октобар, Месец књиге, Дан здраве хране, Дан планете земље, Дан заљубљених...)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - културно изражавање - компетенција за целоживотно учење - решавање проблема
17. Организација свих радионица и активности везаних за реализацију целог наставног процеса у школи	<p>Пружање помоћи у организацији округлих столова, радионица, презентација из одређеног наставног предмета. Одабир литературе, претраживање веб сајтова.</p> <p>Организовање продајних изложби у холу школе.</p> <p>Координација рада приликом реализовања тематских активности.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - вештина сарадње - брига за здравље

18. Ревизија	Расходовање књига из школског фонда по четири критеријума: неактуелне, нису нађене на лицу места, на задужењима дуже од 3 године, физички пропале.		
Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Повећана мотивација ученика за читање ▪ Повећана одговорност и заинтересованост ученика за самостални и групни рад ▪ Предлози ученика за активности у библиотеци ▪ Освојене награде и признања на такмичењима и смотрама ▪ Анкете о утисцима и евалуација активности реализованих у библиотеци ▪ Владање поступцима за истраживачки рад које су ученици усвојили током претходних активности у библиотеци – успешно прављење презентација на часовима предметне наставе 		
Корелација , веза унутар предмета и са другим предметима	српски језик, страни језици, историја, географија, биологија, свет око нас и природа и друштво, грађанско васпитање, математика		
Тематска и пројектна настава	тема	веза са предметима	начин реализације
	Светски дан поезије у српској књижевној традицији	Српски језик и књижевност, енглески језик, француски језик, ликовна култура, музичка култура, информатика	Презентације које раде ученици, литерарно стваралаштво, ликовно стваралаштво, певање
	Дан књиге	српски језик, француски језик, географија, историја, музичка култура, информатика	Презентације које раде ученици
	Дани Београда	Српски језик и књижевност, географија, историја, музичка култура, ликовна култура, информатика	Презентације, радионице, литерарно стваралаштво

ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА СТУДЕНТИМА

циклус	први и други циклус основног образовања и васпитања	
Облици и садржаји	Намена програма, начин и поступци остваривања програма	Носиоци послова
1. Информативни облик садржај - школски развојни план - школски програм - годишњи програм рада школе - култура понашања - култура и обичаји школе/традиција - сарадња са колегама - упознавање са дужностима и обавезама	<p>Упознавање студената са члановима Стручног веће за одређени предмет, а потом и школском зградом, просторијама, учионицама, медијатеком, библиотеком и осталим простором који ће им служити на пракси (Студентски кабинет).</p> <p>Служећи се дигиталном технологијом, студенте уводимо у презентацију целокупног рада школе упознавањем, најпре, <i>Школског развојног плана школе</i>, потом <i>Школског програма</i> као и начина којим се Програм остварује. Кроз штампани материјал, сумирањем најважнијег, студенте упознајемо са основним деловима <i>Годишњег програма рада школе</i>, културом и традиционалним активностима школе, кодексом понашања у школи, начином сарадње са колегама и упознавање са дужностима, правима и обавезама, као и са просторијом намењеној студентима. Након тога, студенту се додељује ментор.</p>	
2. Саветодавни облик садржај - индивидуални разговори са: директором школе, педагогом, психологом, ментором, наставницима	<p>Студенти ће, у току реализације своје праксе, у нашој школи, увек имати могућност индивидуалних разговора са директором, психологом, педагогом, ментором, библиотекарком, медијатекарком, у циљу напредовања у струци.</p>	
3. Едукативни облик садржај - присуствовање: часовима, седницама, састанцима тимова, стручним већима, угледним и огледним часовима колега	<p>Студенти ће припремати часове са својим менторима, присуствовати, асистирати ментору и учествовати у целокупној организацији, реализацији и евалуацији часа. Ментори ће оспособити студенте да:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ самостално пишу годишње планове, месечне планове и ефикасне припреме као и наставне материјале за рад на часу ▪ ефикасно користе методе, облике и дигитална наставна средства на часовима ▪ ефикасну организацију временске артикулације часа ▪ на најефикаснији начин схвате предности и мане одржаног часа ▪ тумаче <i>Закон и Правилнике</i> ▪ активно учествују седницама Стручних већа, састанцима тимова за различите намене и упознати их са начином писања закључака и препорука ▪ да на угледним/огледним часовима уочавају предности организације и примене наставних метода, облика и савремених средстава 	

<p>4. Учешће у реализацији целокупног образовно-васпитног рада</p>	<p>Студент ће припремати часове самостално и уз сарадњу ментора, држати часове самостално, где ће ментор и студент сада заменити улоге, ментор ће асистирати студенту у моментима када је то потребно како би се час реализовао успешно. Студент ће са ментором коментарисати и записивати све аспекте часа и унапређивати свој рад на пракси.</p>	
<p>садржај</p>	<p>Ментор ће упознавати студента са осталим облицима извођења наставе: настава ван учионице, допунски рад, додатни рад, индивидуализовани рад, рад са децом са посебним потребама, писање <i>Индивидуалног плана</i> за ученике са посебним потребама.</p>	
<p>- припремање часова у сарадњи са ментором - држање часова уз помоћ ментора и самостално - консултације са ментором - извођење осталих облика образовно-васпитног рада - евалуација рада са одржаних часова - учествовање у тимовима школе, на седницама - уређивање сајта школе</p>	<p>Упознавање студената са радом продуженог боравка за децу и целокупним програмом рада овог вида образовно-васпитног рада.</p> <p>Студенти ће се упознавати са сајтом школе и давати предлоге, сугестије и примедбе кроз анкетирање, а школа ће кроз мала акциона истраживања отклањати могуће недостатке, у циљу ефикасније реализације праксе студената. На крају праксе, студент ће индивидуалним разговором са ментором добити основне смернице, похвале, сугестије на свој рад као и поруке за добро обављање свог будућег позива.</p>	
<p>Показатељи за процењивање степена успешности развијања компетенција код ученика</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Анкетирање студената, ментора и ученика ▪ Акциона истраживања 	